

# DE KLAS VAN (N)U

*Els Smekens*

Acco Leuven / Den Haag

# INHOUD

WOORD VOORAF	9
INLEIDING	10
<b>DEEL 1. DE SCHOOL VAN NU</b>	<b>15</b>
DE KLAS VAN NU	17
<i>Diversiteit: een gegeven</i>	17
<i>Klasgesprek over diversiteit</i>	19
<i>Diversiteit benoemen tijdens de les</i>	28
DE LERAAR VAN NU	30
<i>Kritische, onderzoekende, nieuwsgierige houding</i>	30
<i>Gebruik van verschillende methoden voor verschillende kinderen</i>	32
<i>Openheid in communicatie</i>	36
Voorwaarde: een veilig en warm klasklimaat	36
Individuele gesprekken	37
Feedback in de klas: benoemen wat de kinderen doen	38
Duidelijk maken wat je denkt, voelt... in de klas	39
<i>Evenwicht tussen beschermen en vaardigheden aanleren</i>	41
<i>Zorg voor jezelf</i>	42
Houd je doelen goed voor ogen	44
Doe ook dingen niet	46
Doe deze dingen wel	49
Je hoeft niet alles tegelijk te willen doen	50
Een sterk team	52
REFLECTIE	55
<b>DEEL 2. GEPASTE DIDACTIEK VOOR IEDEREEN</b>	<b>65</b>
DIDACTISCHE PRINCIPES: HET BELANG VAN HOGE VERWACHTINGEN VOOR ALLE KINDEREN	67
<i>Doelen delen met leerlingen</i>	70
<i>Hoge doelen vooropstellen</i>	73

<i>Doelen stellen voor jezelf en jezelf controleren</i>	76
<i>Focus houden op de doelen, niet op methode, handleiding of werkvorm</i>	78
<i>Door samen leren en oefenen hoge doelen voor iedereen bereikbaar maken</i>	82
<i>Via hulpmiddelen hoge doelen voor iedereen bereikbaar maken</i>	85
De klas beter leren kennen met uitwissbare bordjes	89
Gebruik van een laptop in de klas	92
Gebruik van ADIBoeken	95
Gebruik van spellingcontrole	96
Gebruik van opzoeklijsten	98
Gebruik van het tafelvierkant	100
Gebruik van schrijvoorbeelden	101
<i>Evaluatie van de les op basis van doelen</i>	102
<i>Toetsen gebruiken</i>	104
Toetsen gebruiken om echt leren te bevorderen	105
Toetsen om informatie te verzamelen over het rendement van je les	106
Differentiëren in het gebruik van hulpmiddelen bij toetsen	107
Differentiëren in moeilijkheidsgraad	109
Differentiëren in voorbereiding	111
REFLECTIE	113
REKENEN EN WISKUNDE VOOR IEDEREEN	122
<i>Vingers gebruiken als hulpmiddel voor inzichtelijk en vlot rekenen</i>	125
Primair rekenonderwijs bij kleuters en jonge kinderen	125
Hardnekkig vingertellen tegengaan	126
Werken met vingers bij oudere kinderen	127
<i>Getalkaarten gebruiken om getallen logisch op te bouwen</i>	129
<i>Speelkaarten gebruiken om tafels te automatiseren</i>	132
<i>Tafels inzichtelijk inoefenen en automatiseren met het tafelvierkant</i>	133
<i>Markeerstiften gebruiken om de aandacht te richten</i>	134
<i>Rekenonderwijs voor kinderen met een grote leerachterstand</i>	135
REFLECTIE	137
TAAL EN NEDERLANDS VOOR IEDEREEN	141
<i>Leesonderwijs</i>	141
Technisch lezen regelmatig samen oefenen	141
Technisch lezen koppelen aan begrijpen door samen opdrachten te lezen	143
Technisch lezen koppelen aan begrijpen door werkwoorden te markeren	144
Begrijpend lezen ondersteunen met Google Afbeeldingen	145
Begrijpend lezen ondersteunen met filmpjes van Schooltv	146

<i>Spelling</i>	148
Blokken gebruiken om spelling te oefenen	148
Blokken gebruiken om zelfcontrole toe te laten	149
Markeren om het leren van eigen fouten te versterken	149
Spelling in groepjes oefenen	152
<i>Taalbeschouwing</i>	152
REFLECTIE	154
<b>DEEL 3. ZELFSTANDIG LEREN WERKEN EN LEREN LEREN</b>	<b>161</b>
ZELFSTANDIG WERKEN	163
FEEDBACK GEVEN	164
<i>Feedback geven over de manier van werken van kinderen</i>	164
<i>Feedback geven over het resultaat van het werk van kinderen: eigen werk leren verbeteren</i>	167
<i>Feedback geven over het resultaat van het werk van kinderen: samen verbeteren</i>	169
<i>Feedback geven over het resultaat van het werk van kinderen: rekenmachine gebruiken</i>	170
<i>Feedback geven over het resultaat van het werk van kinderen: verbeter sleutel gebruiken</i>	172
<i>Feedback geven over het resultaat van het werk van kinderen: leergesprekken</i>	173
VOORAF DUIDELIJKE DOELEN STELLEN VOOR WERKHOUDING EN ZELFSTANDIG WERK	174
ANDERE ORGANISATIEVORMEN VOOR ZELFSTANDIG WERKEN EN EIGENAARSCHAP VAN HET LEREN	176
LEREN LEREN	178
<i>Leren in de klas</i>	178
<i>Verschillende zintuigen gebruiken bij het leren in de klas</i>	180
<i>Kinderen inzetten als coach tijdens leren en werken in de klas</i>	182
<i>Wanneer is leren eigenlijk genoeg?</i>	185
<i>Leren over leerstijlen en leerstrategieën</i>	186
<i>Leren leren: zelf een planning maken</i>	189
HUISWERK	190
<i>Differentiëren bij het geven van huiswerk</i>	190
<i>Huiswerk starten in de klas</i>	191

HULP BUITEN DE SCHOOL	193
REFLECTIE	196
<b>DEEL 4. SAMEN OP WEG NAAR DE KLAS VAN NU</b>	<b>211</b>
SAMENWERKEN ALS SCHOOLTEAM	213
<i>Co-teaching</i>	213
<i>Samen sterker in het maken van didactische keuzes</i>	216
<i>En als er bij jou op school geen co-teacher is?</i>	218
SAMENWERKEN MET OUDERS	219
<i>Oudercontact of tienminutengesprek</i>	219
<i>Eerlijke communicatie: boodschappen aan ouders</i>	221
<i>Eerlijke communicatie: boodschappen aan leraren</i>	223
<i>Ouders en leraren: leden van een sterk team rond een kind</i>	224
REFLECTIE	225
TOT SLOT	228
DANKWOORD	229
LITERATUUR	230
BIJLAGE	234
<i>Schematische vergelijking van het Vlaamse en Nederlandse onderwijssysteem</i>	
NOTEN	235